

Broj: **02/1-50-8-22-37/13**

Veza broj: 01/1,02/1-50-19-1111/13

Sarajevo, 10. 1. 2014.

ČLANOVIMA USTAVNOPRAVNOG POVJERENSTVA

Temeljem članka 26. stavak (2) Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, br. 33/06, 41/06, 81/06, 91/06, 91/07 i 32/12), Ured tajnika Ustavnopravnog povjerenstva Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine dostavlja

INFORMACIJU

o stručnom savjetovanju o temi:

„Stanje izbornog zakonodavstva Bosne i Hercegovine: birači u izborima i organizacija izbornog dana”

Ustavnopravna povjerenstva Doma naroda i Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, u suradnji s Misijom OESS-a u BiH, organizirala su 11. 12. 2013. četvrto stručno savjetovanje o temi: „Stanje izbornog zakonodavstva Bosne i Hercegovine: birači u izborima i organizacija izbornog dana”.

Savjetovanju su bili nazočni izaslanici i zastupnici u Parlamentarnoj skupštini BiH, predstavnici Parlamenta Federacije BiH, Narodne skupštine RS-a, Skupštine Brčko Distrikta BiH, Vijeća ministara BiH, Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, te međunarodnih i nevladinih organizacija.

Sudionike stručnog savjetovanja u uvodnome dijelu pozdravili su: Krstan Simić, predsjedatelj Ustavnopravnog povjerenstva Doma naroda, i Šefik Džaferović, predsjedatelj Ustavnopravnog povjerenstva Zastupničkog doma, kao i Nina Suomalainen, zamjenica voditelja Misije OESS-a u BiH.

Četvrto stručno savjetovanje bilo je podijeljeno u dvije tematske cjeline.

Prvi dio obuhvaćao je teme o modelima registracije birača, popisu birača, modelima za glasovanje birača s posebnim potrebama i nepismenih birača, te o edukaciji birača.

Drugi dio stručnog savjetovanja odnosio se na organizaciju izbornog dana.

U prvome dijelu sudionicima savjetovanja obratio se *Nikolaj Vulčanov, neovisni stručnjak za izbore iz Bugarske*, koji ima dugogodišnje iskustvo u ovome području stjecano u Bugarskoj i drugim zemljama i u Organizaciji za demokratske institucije i ljudska prava.

U svojoj je prezentaciji Nikolaj Vulčanov istaknuo kako se registracija i popis birača ne mogu smatrati samo tehničkim pitanjima, te da postoji jasna razlika između registracije birača i liste glasača. Registracija birača obuhvaća niz administrativnih poslova, kako bi se, na osnovi liste glasača, biračima omogućilo ostvarivanje ovog temeljnog građanskog prava.

Dakle, svi koji imaju pravo glasa imaju pravo biti i registrirani. Kazao je da, u osnovi, postoje dva modela registracije birača: aktivna registracija birača, koja iziskuje dodatne troškove i za

birače i za izbornu administraciju, te pasivna registracija, koja je uglavnom jeftinija i jednostavnija, jer se odvija uz stalno ažuriranje liste glasača. Oba modela imaju mane koje se ogledaju u nepreciznosti glasačkih lista. Naveo je određene primjere iz prakse i probleme s kojima se izborna administracija u stranim državama suočava u vezi s registracijom birača. Smatra da se svi ti problemi mogu riješiti uz više volje političkih subjekata, a ne samo korištenjem suvremene informacijske tehnologije.

Branko Petrić, član Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, obratio se sudionicima savjetovanja kao drugi predavač i iznio iskustva izborne administracije BiH o ovim pitanjima.

Kazao je da je do 2006. godine u BiH primjenjivan model aktivne registracije birača. Od izbora 2006. Bosna i Hercegovina primjenjuje pasivni sustav registracije birača. U skladu s Izbornim zakonom BiH, Središnje izborni povjerenstvo BiH je jedino tijelo zaduženo i odgovorno za ažuriranje i integritet središnjeg biračkog popisa. Međutim, postoje obveze i odgovornosti svih drugih administrativnih tijela u BiH u vezi s procesom registracije birača. Ukazao je na mnoga postignuća ostvarena na ažuriranju središnjeg biračkog popisa prihvaćanjem novog modela, dobru suradnju s IDEEA-om i drugim tijelima, ali i na primjere zlouporaba pri registraciji birača koje su na prošlim lokalnim izborima u BiH rezultirali poništavanjem izbora u dvjema općinama. Rekao je kako je zadovoljan primjenom postojećih zakonskih rješenja u vezi s registracijom i glasovanjem birača s posebnim potrebama te nepismenih birača.

Nakon prezentacija u raspravi tijekom prvoga dijela stručnog savjetovanja sudjelovali su:

Irfan Ajanović, potpredsjednik Ustavnoopravnog povjerenstva Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH, **Mirsad Đapo**, član Izbornog povjerenstva Brčko Distrikta BiH, **Stjepan Mikić**, predsjednik SIP-a BiH, **Šefik Džaferović**, predsjedatelj Ustavnoopravnog povjerenstva Zastupničkog doma PSBiH, te **Nikolaj Vulčanov** i **Branko Petrić**. U raspravi je ukazano na probleme u primjeni odredaba Izbornog zakona BiH u vezi s biračkom opcijom za glasovanje u Federaciji BiH odnosno za glasovanje u Republici Srpskoj iz Brčko Distrikta BiH.

U drugome dijelu stručnog savjetovanja o temama u vezi s organizacijom izbornog dana i provođenjem izbora Nikolaj Vulčanov ukazao je na temeljna načela za izbore propisana Međunarodnom konvencijom o temeljnim građanskim i političkim pravima, tj. o načelima slobode izbora, tajnosti izbora, nepristranosti i profesionalnosti izborne administracije u provođenju izbora i brojanju glasova.

Irena Hadžiabdić, članica Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, predočila je sudionicima savjetovanja mnoge statističke podatke o provedenim izborima u BiH od 1996. do 2012. godine. Ukazala je na mnoge primjere i dosadašnja iskustva u radu biračkih odbora na organizaciji i provođenju izbora, procedurama i sankcioniranju uočenih nepravilnosti, te realizaciji preporuka kojima bi se otklonili nedostaci u edukaciji članova biračkih odbora, kao i primjeni novih informacijskih tehnologija.

U raspravi nakon prezentacija sudjelovali su: **Šefik Džaferović**, predsjedatelj Ustavnoopravnog povjerenstva Zastupničkog doma PSBiH, **Lazar Prodanović**, zastupnik u Zastupničkom domu PSBiH i član Ustavnoopravnog povjerenstva, **Mato Franjičević**, zastupnik i prvi zamjenik predsjedatelja Ustavnoopravnog povjerenstva Zastupničkog doma PSBiH, **Ramiz Salkić**, potpredsjednik Narodne skupštine Republike Srpske, **Marin Vukoja**, tajnik Doma naroda PSBiH, **Irena Hadžiabdić**, članica SIP-a BiH, te **Nikolaj Vulčanov**, neovisni stručnjak za izbore.

U raspravi je istaknuto potrebnim otkloniti zlouporabe do kojih, kako je uočeno, u najvećem broju slučajeva dolazi nakon zatvaranja izbornih mjesta i tijekom postupka brojanja glasova, te otkloniti nedostatke u radu biračkih odbora. Treba bolje educirati članove biračkih odbora uz aktivniju ulogu promatrača, te pronaći rješenja za uočene nedostatke u izbornom zakonodavstvu koje treba obuhvatiti predstojećim izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH.

TAJNIK POVJERENSTVA
Dr. Zijad Hasić

Privitak:

- Neautorizirani transkript stručnog savjetovanja.